TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen. tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 103. ANULU XVI.

Sabiiu, in 19/31 Decembre 1868.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu".

Apropiandu se capetulu anului 1868, se deschide prin acést'a prenumeratiune nóua la acésta fóia.

„Telegrafulu Romanu", va esî cá sî pâna acum de dóue ori pe septamana Joi'a sî Duminec'a — Pretiulu abonamentului e:

Pentru Sabiiu pe anu 7 fl., pe ½ de anu 3 fl. 50 xr., pe ¼ anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Tranni'a sî Monarchi'a austro-ungurésca pe anu 8 fl. pe ½ anu 4 fl., pe ¼ anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a sî straine-tate, pe anu 12 fl:, pe ½ anu 6 fl. pe ¼ 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intârdîiá cu tramiterea prenumeratîuniloru.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate— adresându-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu" in Sabiiu.

Romanii sî pusetiunea loru.

Ori din ce punctu de vedere vomu cautá asupr'a situatiunei nóstre nationali putemu cu dreptu cuventu sa dîcemu, ca diet'a decursa a Ungariei ne a creatu unu stadiu greu. Este de lipsa cá cine-va sa-lu intieléga.

Sa luâmu istori'a a mâna sî vomu vedea ca românii la tóte ocasiunile tóta ponderositatea o puneau in pretensiunile loru de libertate egale.

Acésta pretensiune erá innascuta in spiritulu democraticu adusu din Itali'a sî cultivatu aici in departarea de centrulu coruptiunei, in carea cadiuse Rom'a in tempulu cesariloru din urma. Acésta pretensinne s'a otielitu in decursulu trecerei ordeloru barbare, cari veneau sî treceau cá undele unei rupturi de nuori. Libertatea egale la români nu o aflâmu nicairi stérsa. Ea fu calcata numai dupa ce Ungari'a a imprumutatu dela nemti feudalismulu; nu s'a reslatitu insa mai departe decâtu pâna unde s'a intinsu potestatea corónei unguresci. Principatele ce forméza astadi Romani'a nu au cunoscutu feudalismulu. Ací déca au fostu distingeri, au fostu personali nu ereditari; abusurile cari se verisire sî ací in tempulu fanariotiloru, nu potu fi normative cându facemu o reprivire istorica.

Ideile aceste de societate, pre basele unei egalitâti libere, au fostu dara cari au causatu greutatea cea mare, contra cârei românii au trebuitu sa lupte seculi intregi.

Luptele din evulu mediu, pre cari le gasimu la istoricii straini sub numiri de rescólele rusticiloru suntu totu atâtea argumente despre asertiunile nóstre si déca au luatu sî secuii séu chiaru sî unguri parte la rescólele româniloru, isvorulu libertâtiei erá egale originalu, sî nici ca puté fi la natiuni sî popóre deprinse cu deosebiri dupa caste. Noi vedemu pre nemtii insisi, cari sub nume de sasi séu sassoni locuiescu in o particica a Transilvaniei, ca nu au pututu pestrá spiritulu egalitâtiei, ci s'a privitu pre sine cá o casta feudale, au pretinsu sî pretinde sî astadi a fi fostu domnu terestru, cu drepturi dominali asupr'a concetatieniloru sei de alta natiunalitate (români).

Românii impartiti in Transilvani'a: intre, séu mai bine, sub nobili (unguri), secui sî sasi; in Banatu sî Ungari'a; in Munteni'a, Moldavi'a; in Bucovin'a sî Besarabi'a — erá pré aprópe sa apuna, cându dela apusulu Europei altu poporu latinu, satulu de greutatea vestmentului feudalismului prochiama in lume ide'a libertâtiei egali.

Românii cari pareau obositi pâna la lesînulu mortiei, de luptele cu turci, cu tatari, cu poloni, cu aristocrati'a feudalistica, incepura a-si vení iérasi in ori; cu tóte aceste pretensiunile loru nu s'au dusu mai departe decâtu pâna la o loiale pretensiune de o loiale egalitate de drepturi cu alte natiuni sî adeca, acolo, unde erau de sine cu guvernulu propriu: ca ei sa-si reguleze acestu guvernu dupa bun'a loru chipsuire; iéra unde se afla impreunati cu alte natiuni sa aiba inriurintia in afacerile statului dupa mesur'a dreptâtiei.

Tóte actele româniloru pâna la 1848 sî de atunci incóce suntu marture, ca ei nu au trecutu preste marginea, unde s'aru puté incepe vatemarea dreptelorु pretensiuni a altoru state, a altoru natiuni.

An. 1848, cá sa vorbimu numai de noi de cei din imperiulu austro-ung., a deschisu sî portile patriei nóstre principiului de libertate egalitaria. Bucuri'a erá generale, pentru ca credeau ómenii, ca au ajunsu la finea nedreptatiriloru de mai inainte sî se voru puté privi sî tratá dreptu frati unii pre altii.

Atunci unu omu cu multu simtiementu, dara pâna atunci cu fórte putiena esperintia, a falsificatu ide'a cea mai sânta si in loculu ideei: ca totu omulu sa fia liberu sî egale cu altulu, elu a talmacitu: ca totu omulu sa fia liberu, déca va vrea sa fia magiaru.

Este incâtu-va de justificatu, ca Kossuth, unu simplu advocatu cum erá, fâra de cunoscintia esacta a eveneminteloru istorice din trecutu, fâra de cunoscintie geografice sî etnografice, atâtu interne câtu sî esterne, incuragiatu de desperatiunea in natiunalitatea din care esîse, vrea sa créda sî sa faca sî pre altii sa créda ca dincolo de Pojonu de Muncaciu etc. se póte bate lumea cu scânduri sî densulu atragendu odata puterea in mâna sa faca ce va vrea in Ungari'a. (Elu celu putienu avea unu antecesore, pre Szechényi, carele pre lânga tóta moderatiunea temperamentului seu nu dorea alta, decâtu aceea ce vrea Kossuth sa faca in câteva luni séu septamâni). Libertate neadeverata sî la unulu sî la tulu. Resultatulu nu putea sa fia bunu din o falsificare a ideei inaite.

Ei bine, sa nu facemu istoriculu mai departe, ci sa dîcemu, ca timpulu a lasatu sa urmeze o scóla apra pentru toti.

La 1859 principiulu libertâtiei egali lovesce puternicu in portile patriei nóstre, sub altu nume, elu se chiama acum principiulu natiunalitâtiloru.

Acestu principiu fú aclamatu de tóte natiunile patriei nóstre. Infratîri sî sarutâri sa urmara de o parte sî de alta. Românii in tóte pârtile salutara er'a cea noua cá o era de pace sî buna voire intre ómeni.

Conferinti'a regnicolare dela Alb'a-Iuli'a sî diet'a din Pest'a din 1861 aretare indata incâtu au petrunsu adeverat'a idea a libertâtiei egale. Sî in un'a sî in alt'a dedera românii preste greutâtile cercate de privilegii, cari doreau a-si salvá sî mai departe, ori sub ce titlu, esistinti'a loru. Totu tempulu mai departe e unu sîru de lupte pentru acésta acuisitiune. In diet'a delá 1863/4 din Sabiiu abiá se recunoscù egal'a indreptatîre pentru românii din Transilvani'a, inse cum amu mai dîsu de alte ori, mai multu in principiu decâtu in realitate.

Evenemintele din cei trei ani din urma au schimbatu temeli'a pragmatica a acuisatiunei acestei'a si de nou se vedu românii repusi in starea de mai nainte cu deosebirea, ca acum nu mai feceau servitie domnesci. (Va urmá.)

O nópte Bartolomeiana.

De pre malulu Secasiului 15/27 Dec.

Ce va se dîca infricosiatele cuvinte, cari se vedu in fruntea acestei corespundintie, ce va se dîca „o nópte Bartolomeiana", buna óra cá cea din Franci'a din 24 Aug. 1572, sub Carolu alu IX, e onoratului publicu pré bine cunoscutu, sî voindu a fi mai departe convinsu sî despre aceea, ca onoratulu publicu cetitoriu va fi audîtu dejá: ca o asemenea scena infricosiata erá sa se intemple, — insa numai dupa creeriii cei smintiti a unoru ómeni pre câtu de tiermuriti atâtu sî de malitiosi — in nóptea din 24 sî 25 Dec. a. c. atâtu in scaunulu Mercurei câtu si in Sabiiu; — sciindu, dîcu, acestea, nu voiu sa descriu conceptulu unei nopti Bartolomeiane mai pre largu, ci me voiu margini simpleminte la aceea, a face cunoscutu on. publicu: cum, de unde, sî prin cine s'a facutu aretarea la locurile mai inalte, ca românii din scaunulu Mercurei au de cugetu a face o scalda de sânge, ca voru in nóptea de craciunu a sterge de pre fati'a pamentului pre toti sasii sî ungurii din intregulu scaunu alu Mercurei?

Aretarea de sub intrebare s'a facutu in scrisu, sî pre cale oficiósa de câtra comissariulu de finantia cu numele Szaros, — precum se dîce unu evreu botezatu; acést'a de altumintrea nu pentru aceea se amintesce, cá sî cându dóra intre evreii (tâiati impregiuru séu botezati totu un'a) cá in ori-ce poporu, nu s'aru aflá sî ómeni de tóta cinstea sî omeni'a, — ci mai multu cá sa nu se dea ansa nimenui a crede, ca aru subversá la mijlocu unu feliu de ura natiunale. —

Pomenitulu Szaros, care de cându se afla in Mercurea, mai nu s'a invertitu in alte cercuri sociali, decâtu in alu unoru babe betrâne, se póte ca nu atâtu din malitia, ci mai multu din o nevinovata simplicitate, — cu care l'a donatu mam'a natura, — imparechiata cu o grosolana tiermurire — ce-lu caracterisêza — séu dupa cum mai vréu unii a crede, — cu scopu de a se face placutu la superiorii sei prin minciuni, — avù órb'a cutezantia, a face in 12/22 a. c. oficiósa aretare deadreptulu Inspectoratului finantiale din Sabiiu: „ca in urm'a sciriloru positive (?) (culese din gurile babeloru, sî din creerii sei cei smintiti) in nóptea din 24 sî 25 Dec. a. c. voru sa omóre românii pre sasii sî ungurii din scaunulu Mercurei" dechiarându totu odata cu tóta solenitatea, firesce cá sa dea numai mai mare pondu miserabilei sele minciuni, ca fatia cu unu astu feliu de periculu, nu potu luá asupra-si respunsubilitatea in privinti'a baniloru erariali"; — Togm'a mi se spuse ca totu in aceeasi dî, s'a fâcutu sî o a dóu'a aretare de acel'a-si cuprinsu de câtra Tricesimariulu Dusianu, Dietl, de unde se vede, ca ori sî cum s'a procesu sistematice, cá se prostitue onórea româniloru preste totu, sî in specie, a aceloru din scaunulu Mercurei. Ca ambii denuntianti nu au pututu avea altu scopu inaintea ochiloru, se vede sî de acolo, ca nici la unulu nici la altulu nu s'au aflatu nici bateru atâti bani erariali, câti — potu dîce — a-i fi pututu aflá la ori sî care locuitoriu din Mercurea.

Dara sa mergemu mai departe, sa vedemu dispositiunile cele grandióse, cari au urmatu la ambele denuntiatiuni premise; — sî acestea suntu urmatórele:

Reg. Inspectoratu din Sabiiu, rescriindu de locu ambiloru denuntianti, ca banii erariali sa-i

transpuna spre mai mare siguritate casei perceptorale din locu, — transpune ambele aretâri dlui comite substitutu Mauritiu Conrad, apoi de câtra acest'a fu incunosciintiatu — pre calea telegrafica inaltulu Presidiu guberniale de unde — dorere — dandu-se crediamentu neghiobeloru denuntiatiuni de locu a sî urmatu — totu prin telegrafu — provocarea câtra d. comite substitutu sî c. r. comanda militara din Sabiiu, spre a se face dispositiunile necesarie pentru sustienerea liniscei publice; — dispositiunile orenduite s'au sî efeptuitu cu tóta rigurositatea sî energi'a. Intréga militi'a din Sabiiu precum sî politi'a cetatienésca in nóptea din 24/25 Dec. a statu tóta nóptea gat'a de bataia, iéra pentru aperarea sasiloru sî unguriloru din scaunulu Mercurei s'a tramisu unu escadronu de ulani din Cisnadia, care dupa unu marsiu fortiatu de 6 óre, pre la 9½ óre sér'a a sî sositu in opidulu Mercurea, unde nu se sciá nimic'a despre sosirea astoru feliu de óspeti. — Sosirea militiei in Mercurea in tempu de nópte, sî pre neasteptate, a produsu cea mai neplacuta impressiune atâtu la locuitorii sasi, câtu sî la români. La acei'a, pentru ca (dupa cum filosoféza cei mai pusilanimi) — de vreme ce din partea locuriloru mai inalte s'a recunoscutu esistinti'a unui atare periculu pentru ei, cei 30—35 ulani abiá voru puté aperá pre sasii din M. unde suntu incuartirati, sî nu sî pre cei din cele-lalte sate, apoi vedi bine fiindu ca sângele apa nu se face, trebuie sa le fia mila de fratii loru. Altii iérasi totu dintre sasi, — sî inca acesti'a suntu cei mai multi, — dîcu, ca tocm'a astfeliu de scornituri tendentióse sî malitióse suntu numai capace, de a conturbá bun'a intielegere, — ce a domnitu pâna acum intre sasii sî românii din intregulu scaunu, — in mai mare gradu cá ori sî unde. Neplacuta sî durerósa impressiune a fâcutu sosirea militiei la români pentru aceea, câci prin astfeliu de mesuri sî despositiuni din partea locuriloru mai inalte se vedu, spre cea mai adenca durere sî cea mai mica vina a loru, — intru atâtu discreditati inaintea I. Guvernu, câtu inaltu acest'a s'a aflatu indemnatu, la o simpla aretare a unui séu doi denuntianti, a dá crediementu sî a ordiná in contr'a loru asistintia militara. — Scurtu fia disu, sosirea ulaniloru, din caus'a subversanta, a produsu numai amaraciune sî inversiunare atâtu la sasi câtu sî la români.

De altmintrea sî unii sî altii suntu de cea mai firma convingere, ca In. Gubernu provinciale 'si va tiené de cea mai sânta datorintia a sea, a pasî cu tóta rigurositatea in contra denuntiantiloru malitiosi, sî va dispune, sî acest'a togm'a in interesulu sustienerei liniscei sî pâcei publice, câtu mai curend'a departare a denuntiantiloru din mijloculu acestui scaunu.

Despre resultatulu investigatiunei oficióse, care — precum audu — dejá s'a orenduitu dela locurile mai inalte, mi voiu luá libertate a reportá la tempulu seu. *)

Martinu Bard'a.

*) Si publicului si noue ni veti face unu mare servitiu. R.

Eveneminte politice.

In siedinti'a de luni a universitâtiei natiunali a fundului regescu, Dlu deput. alu Scaunului Mercurei Ioannu Hanni'a a facutu o interpelatiune in privinti'a sgomoteloru de cari atinserâmu in o notitia pre scurtu sî despre a câroru origine publicâmu astadi o corespundintia detaiata.

Interpelatiunea suna:

„Vineri in 25 l. c. câtra 11 óre fui desceptatu cá dintr'unu somnu adâncu prin o impartasîre de cele mai stranie, inse totu odata sî de cele mai intristatórie.

Mi s'a impartasîtu pre cale amicale, ca in nóptea trecuta a fostu consemnata garnison'a intréga, ca trupe s'au detasiatu la Mercurea sî ca s'a luatu mesurile cele mai riguróse militarie: la faim'a, ca românii din Scaunulu Mercurei sî giuru au decisu sî suntu gat'a, a macelarí in nóptea spre 25 Decembre totu ce nu e românu etc.

De óre ce faim'a acést'a, ce nu lasa nimic'a de doritu in ceea ce privesce suspiciunarea sî maliti'a, se refere mai anteiu la populatiunea cea mai numerósa a cercului ce amu onóre sa representezu;

de óre-ce amu consciinti'a sî cea mai de plina convingere, ca intre toti locuitorii tierei cu deosebire insa intre locuitorii fundului regescu nimenea nu doresce pacea, concordi'a sî bun'a intielegere cu diversele natiunalitâti mai tare precum o dorescu tocm'a românii;

de óre-ce faim'a acést'a, atâtu fatia cu natiunile locuitórie câtu sî fatia cu inaltulu regimu, o dechiaru de suspiciunatória sî provocatórie de neincredere sî iritatiune, a cârei miserabilitate sî falsitate — multiamita lui Ddieu — e data pre fatia,

mi iéu libertatea, in numele adeverulu eternu, pentru chiarificarea sî liniscea opiniunei publice fórte iritate prin o fapta asiá de dejosu, a interpelá pre inclitulu presidiu ca atare, dara sî cá pre functiunariulu supremu politicu in fundulu regiu:

1. Are inclitu acel'a-si vre-o cunoscintia despre faim'a ce a devenitu acum a fi vorbita in tóte pârtile?

2. Déca are s'a vediutu inclitu acel'a-si motivatu de a cercetá dupa isvorulu murdaru sî autorulu celu negru alu acestei faime?

3. Va fi inclitu acel'a-si asiá de bunu de a publicá resultatulu cercetârei?"

Presied. univ. comit. nu recunósce universitâtiei dreptulu de a se face interpelatiuni; pentru liniscire insa respunde, ca densulu a avutu sciri, nu numai private, dara sî oficiali despre faim'a amintita. Cele ce privescu la a dóu'a sî a trei'a intrebare dechiara ca se tienu de competinti'a magistrateloru, dara nu de cea a comitiatului. E convinsu insa ca Esc. Sea comisariulu reg. va face cele de lipsa spre liniscirea spiriteloru, fia acést'a pre calea unei cercetâri, fia pre alta cale.

Alte eveneminte din interne avemu, inceperea miscâriloru electorale in Ungari'a.

Unu fenomenu curiosu sî carele trebuie sa insufle grigia ori-cârui cetatiénu liniscitu, este crescerea multimei de lotri in Ungari'a. Ministeriulu de interne s'a vediutu necessitatu a emite o ordinatiune (17 Dec. a. c.), in puterea cârei pre liniele postali; Kecskemet — Izsak — Körös — Kalocsa; Szegedin-Holmezö—Vásárhely; Szentes—Szegvár; Szegedin—Dorozsma; Kistelek — Majsa — Halas sî Félegyház-Csongrad-Szentes, carele postale voru fi insocite de o escorta de câte patru cavaleristi cu unu suboficieru in frunte, iéra nóptea sî in tempu *nefavorabilu totu de atâti militari pre care. Pre* lini'a drumului de feru Czegled-Szegedinu voru umblá dî sî nópte dealungulu liniei patrole militarie; iéra trenurile de persóne intre Szegedinu sî Felegyháza voru fi insocite de militari.

Conflictulu greco-turcescu, dîceau unele foi ca e aprópe de terminatu. In adeveru se afirma, ca pórt'a a prelungitu terminulu respunsului la ultimatu inse nu a incetatu a luá mesuri apesatorie pentru suditii greci. Urmatórele, scóse din „Romanulu", voru puté dá o idea despre mesurile portiei in afaceri atingatórie de conflictu:

In urm'a mesureloru luate de Inalt'a Pórta, pentru espulsiunea supusiloru elini depe teritoriulu otomanu, mai multe familii grece au venitu sa caute unu asilu pre pamentulu nostru. (in Romani'a) — Din mai multe orasie române dupa litroalulu dunârei, sî mai alesu din Galati sî Ismailu, se anuncia ca numeróse slepuri aducu multime de esilati greci.

Guvernulu românu a autorisatu desbarcarea loru; déra pusetiunea nóstra de statu neutru 'i a impusu datoria d'a le cere in schimbu, pentru ospitalitatea ce li se da, urmatórele conditiuni:

I. La desbarcare ei voru avé a se adresá la autoritatea administrativa locale, care va inscrie, intr'unu anume registru, numerulu familieloru, sesulu, versta sî professiunea.

II. Ei suntu considerati ca emigrati provisoriu, prin urmare nu li se recunósce nici unu dreptu la protectiunea consulelui elinu. Pre câtu tempu nu voru abusá de ospitalitatea ce li se acorda, ei voru gasí tóta protectiunea in inse-si legile terei.

III. Li se intredîce categoricu ori ce manifestatiune sî uneltiri contra Turciei. Acei ce aru calcá acésta dispositiune, voru fi de indata isgoniti din tiéra. —

Prussi'a recunósce sî intaresce ca proiectulu de o conferîntia pentru compunerea conflictului intre greci sî turci, e alu ei sî Russi'a numai se alatura lânga proiectu. Turci'a, carea nu este contra conferintiei aru dorí dela puteri, cá ele sa-i garanteze teritoriulu imperiului intregu. Prussi'a sî Russi'a se pare ca voiescu, cá insul'a Cret'a sa se deslipésca de câtra corpulu imperiului sî sa se creeze din trens'a unu principatu, carele sa stea sub suzeranitatea portiei. Ce va urmá mai departe nu putemu spune; se dîce insa ca grecii se bucura de prelungirea terminului pâna la unu definitivu pentru ca pâna atunci se mai potu inarmá.

In Spanni'a a inceputu candidatii la tronu a fi mai activi. Princepele de Carigranu, ni se spunea ca are sa petréca óre câtu in Madrid. Afara de acest'a, ducele de Montpensier sî da tóta silinti'a de a ajunge barem fiiulu seu pre tronu, pentruca sa-si póta fericí patri'a. Unu alu treilea e Don Carlos carele spune, Spaniolíloru ca sub strabunulu seu Carolu V. a fostu Spani'a in culmea fericirei, prin urmare elu cá Carolu VII inca nu aru fi reu pre tronu etc.

In America de Nordu s'a datu amnestia generale tuturoru compromisiloru in resbelulu dissidentiloru confederati sî s'au repusu toti in drepturile loru cetatienesci.

Universitatea natiunala a fundului reg. a votatu definitivu subventiunea gimnasiulu gr. or. românu din Brasiovu sî a celui ev. ref. magiaru din Orestia. Precum se vede din cele urmatóre, deputatii români, nefiindu multiamiti cu modalitatea statorita de majoritatea sasésca a universitâtiei, se au vediutu necessitati a ingradí pretensiunile drepte ale românilor prin unu actu. Acestu actu e urmatoriulu:

Votu separatu.

alu plecatu subscrisiloru deputati confluxuali contra conclusului inclitei universitâti ai Fundului regiu 2. Decembre a. c. nr. universit. privitoriu la propunerea: gyimnasiele superióre celu gr. res. din Brasiovu sî celu evang. reformatu din Orestia sa se doteze din averea comuna nationala a fundului regiu —

La propunerea deputatiloru scaunului Mercurei sî a unui'a din scaunulu Orastiei, facuta intr'acolo, cá inclit'a universitate sa binevoiésca a otarî:

Gimnasieloru superióre, celui gr. or. in Brasiovu sî celui evang reformatu in Orastia sa sa acorde una dotatiune anuale de câte 5000. fl. v. a. incepandu din 1. Ianuariu 1868., sî anumitu din *acea avere nationale* comuna a fundului regiu, din carea inca in annlu 1850. s'au accordatu sî efeptuitu pentru gimnasiele sî alte institute de invetiamentu de confessiunea evangelico=augsburgica din fundulu regiu in sum'a insemnata de 52,500. fl. v. a. pre anu; inclit'a universitate, in siedinti'a din 2. Decembre a. c. cu majoritate de voturi au otarîtu:

Gimnasieloru superiori gr. orient. di Brasiovu sî evang. reformatu din Orestia a lise acordá un'a dotatiune de câte 3000. fl. v. a. pre anu, incependu din 1. ianuariu 1868. „inse numai pâna a„atunci, pâna cându inclit'a natiune sasésca se va „aflá in possesiunea netiermurita a dominiului Fa„garasiului"

De sî plecatu subscisii reducerea sumei propuse dela câte 5000. fl. v. a. la câte 3000. fl. v. a. pre anu o afla nedrépta, prin nemic'a justificata sî justificanda, din causa ca:

1. Inclit'a universitate si'au câstigatu convingere pre deplinu despre starea cea misera a numiteloru doue gimnasie superiori din Brasiovu sî Orastia;

2. dreptulu de competentia alu aceloru institute de invetiamentu, paralelu cu institutele de invetiamentu sî de cultura evangelico-luterane in fundulu regiu, la averea nationale principale sî VII. judetie, carea e avere comuna a celoru unspredece cercuri ale fundului regiu, nu póte fi pusu la indoiala; sî

3. Institutele de invetiamentu evangelico-luterane chiaru sî pâna acum in decursu de 18. ani s'au impartesîtu din acea avere comuna cu sum'a respectavera de 945,000. fl. v. a.;

cu atât'a mai vertosu si tienu de cea mai santa datorintia a dechiará, ca conditiunarea, aternarea acestei subventiuni votate in o cifra asiá scaduta, de unu evenimentu nu numai prevediutu, ci sciutu, adeca de restituirea dominiului Fogarasiului in primirea fiscului regiu, lucru, ce dupa contractulu de inscriptiune, are sa urmeze in tempulu celu mai de aprópe, ca acea conditionare dîcemu e de natura ce vatema dreptulu egale alu tuturoru ce locuiescu fundulu regiu; vatema despositiunea sî destinulu primitoru sî adeveratu alu averei asia numite nationali sî sta in cea mai pipaita contra-

dicere, ba face ilusioriu intregu conclusulu din cestiune. Clausul'a, conditiunaria numitu vatema dreptulu egale nedisputaveru alu romániloru sî unguriloru din fundulu regiu facia cu sasii, anumitu la unu bunu comunu, de óre-ce prin acea, subtirica dotatiune de 3000, fl. v. a. pentru unu gimnasiu gr. orient. românu sî pentru altulu evang. reformatu unguresc, care amendoue se lupta cu lipsá sî saracia, se léga de unu evenimentu, ce are sa se intemple in tempulu celu mai de aprópa: pâna cându dotatiunea institutelorु de invetiametu evangelico-sasesci — sî dealtmintrenea in stare buna fórte — de 52,500. fl. v. a. pre anu nu e legata de neci nna conditiune, e pentru totu de un'a;

Scopulu sî destinulu primitivu alu averei nationali principali sî VII judetieloru se prefige sî reguléza prin decretulu aulicu nr. 15. Octomvre 1791. pt. 8. sî 10. unde se dice pt. 8 „proventus bonorum septem judicum in cérta quantitate deinceps quoque inter publica sedium saxonicalium quae ex iis ante ea participabant, dividantur. etc.“ Pt. 10. „postquam universa nationis debita depurata erunt . . . . proventus . . . . remansuri inter undecim publica sedium ac districtum aequa lance in aequales partes dividendi et non particularibus civitatum et oppidorum sed comunibus sedium ac districtum cassis interendi, ac partim in depurationem . . . debitorum . . . ut et ad erigendas vel restaurandas scholas et eccelesias in locis seu saxonicis, seu valachicis . . convertendi erunt.“

Acestu scopu, acestu destinu primitiv alu averei nationali respective alu dotatiunei decretate pentru desu-mentionatele doue gimnasii se alteréza, se vatema prin clausul'a séu conditiunea acceptata, cu atât'a mai vertosu cu câtu insemnat'a avere nationale activa capitalisata din venitele dominiului Fogarasiului, neci dupa intórcerea acestui'a la fisculu regiu nu va incetá a avé acela-si scopu sî destinu primitivu;

Inclit'a universitate fâra indoiéla — numai atunci s'a otarîtu a acordá desu-numiteloru doue gimnasii dotatiunea de câte 3000. fl. v. a. anuali, dupa-ce s'au incredintiatu pre deplinu, ca spre ridicarea aceloru doue institute literari la acelu gradu alu poteriloru intelectuali sî materiali cari se receru neincungiuratu spre solverea problemei loru de crescere sî cultivare, se cere neaparatu celu putienu subventiunea annale de 3000. fl. v. a.

Numai ajungerea la acestu scopu salutariu o au potutu avé inaintea ochiloru inclit'a universitate. Cum se va poté ajunge acestu scopu inse pentru care pre fiecare anu neintreruptu se recere subventiunea de câte 3000. fl v. a. cându acestei subventiuni a priori i se prefige terminulu incetârei? sî acést'a in tempulu celu mai de aprópe.

Deci subscrisii — atâtu din consideratiunea acestoru momente, câtu sî din privintia ca conditionarea dotatiunei acordate sî atârnarea acelei'a dela trecerea dominiului Fogarasiului la fisculu regiu, cu nemica nu se póte justificá, pâna cându trebuintiele gimnasieloru din Brasiovu sî Orestia sî pâna atunci sî de atunci in colo — tocma cá sî acelea ale institutelorु de invetiamentu evangelico luterane — voru remané totu acelea, ba póte se voru mai immultí — nu potu de câtu a dá espressiune votului loru sî prin acést'a:

ca dotarea gimnasieloru superiori gr. or. din Brasiovu sî evang. reformatu in Orestia decretata de inclit'a universitate a fundului regiu in 2. a l. curgat. sa nu fia conditionata, nici legata de trecerea dominiului Fogarasiului in proprietatea fiscului regiu. —

Sabiiu 3 Decembre 1868

I. Hanni'a m. p.
deputatu alu scaun. Mercurei

Iacobu Orosz. m. p.
deputatu alu scaunului Orestiei.

Mihaele Dobo de Buszka m. p.
deputatu alu Scaunului Orestia

Revista diuaristica.

Sub titululu Ungari'a sî Romani'a. aduce „Osten“ nnu articulu de cuprinsulu urmatoriu:

Cine au crediutu ca ministrulu Bratianu aru fi fostu caus'a sumutiâriloru magiare in contr'a Romaniei, sau insielatu fórte, câci acelea sumutiâri se continua inca sî acum, dupa ce elu s'a retrasu dela guvernu. cu cea mai neomenósa inversiunare prin foile pestane; in conspiratiunile acestea e amestecatu chiaru sî contele Iuliu Andrassy. Póte judecá oricine incâtu póte fi folositóre o astfeliu de politica pentru interesele speciale ale tendintieloru unguresci sî pentru prosperarea magiarismului in privinti'a politica sî nationale. Destulu de tristu sî de compatimitu e, ca politicii unguresci se folosescu de calumniele cele mai absurde, ce li le dictéza fantasi'a sî nu crutia nici unu mijlocu fia câtu de dejositoriu, numai cá sa sémene neincredere, inimicitia sî intrige intre Vien'a sî Bucuresci respective intre Austri'a sî Romani'a, cari pâna acum'a au vietiuitu in linisce sî buna intielegere (?) un'a cu alt'a sî cari suntu legate un'a de alt'a prin interese industriali sî comerciali.

Déra inca ce e mai multu, ómenii din Pest'a nu rosiescu a se escusá afirmându, ca foile din Romani'a aru fi provocatu lupt'a acést'a, ca ele aru fi inceputu ataculu. Desure acést'a insa vorbescu datele chronologice incatu numai e de lipsa vre unu altu argumentu, câci acelea date arata destulu de chiaru, ca tocmai in timpulu acel'a cându Romani'a aratá simpathiele cele mai intime fatia cu Ungari'a tocmai atunci au inceputu jurnalele unguresci sî organele regimului unguresc asiá dicendu in mijloculu pâcei publicistice a-siu versá veninulu asupr'a Romaniei respandindu scirile cele mai marsiave sî mai suspicióse asupr'a ei. Ministrulu Bratianu fù inegritu cu câte sî mai câte planuri luate din ventu; totu ce erá pentru români scumpu sî sântu fu incarcatu cu batjocura sî ocara, ba acést'a neconsideratiune, nepotrivita pentru ómenii culti, merse inca pâna acolo, incâtu chiaru sî principele Romaniei fú luatu dreptu tînta a unoru calumniâri sî batjocuri vulgare

Acestea suntu fapte, ce le putetmu demustrá cu sute sî mii de dovedi din jurnalele unguresci. Sî cându in fine fu organisatu in Pest'a unu birou de pressa sî in fruntea acelui'a fu pusu unu autodidactu jidanu Dnu. Mardochi'a Gans, unu omu lipsitu cu totulu de nobleti'a unei educatiuni bune sî de o cultura scolastica basata câtu de putinu pre classicitate, atunci acésta atitiare sî agitatiune in contr'a Romaniei luà demissiuni ingrozitóre in tóte diuariele de care dispune cabinetulu ungurescu..

Despre români nu se vorbea altfeliu, de câtu cá despre nisce barbari. Constitutiunea loru, concipata in Parisu de unu areopagu inaltu europeanu sî desvoltata de partid'a cea mai liberala din tiéra in sensulu celu mai liberale, fu tractata intr'unu atare modu, cá sî cându aru avea de a face cu vre-o constitutiune a unei ginte de negri africani. Justiti'a o infatisiau vendiver'a, administratiunea corupta, societatea demoralisata. Tóte nisuintiele bune fura marsiavite cu o limba veninósa, sî tóte institutiunile statului, de care Romani'a e falósa sî póte fi falósa, fura calcate in pulvere.

Cum? la astfeliu de procedere sa taca cei din Bucuresci? La o astfeliu de atitiare planuita sî totusi asiá de neratiunale sa nu respunda jurnalele române? Cine póte poftí acést'a? Cine intr'o astfeliu de stare fiindu, atacatu in simtiurile sele cele mai sacre, aru putea sa taca sî sa sufere in resignatiune muta tóte aceste invective? Aru trebuí sa aiba cine-va sânge rece cá unu pesce in vinele sele sî sa fia tempitu in elu totu simtiulu de demnitate natiunale sî de onóre personale, spre a aretá numai rabdare sî nepasare la astfeliu de atacuri.

Astfeliu nici diuariele române n'au remasu detórie cu respunsulu. Sî nu suntu ele respunnsabile sî de condemnatu pentru ca in respunsurile loru a urmatu câte odata proverbulu, ca la unu butucu grosu i trebuie o secure grósa. Dara cum strigi in padure asiá 'ti sî resuna, sî de óre-ce cei mai multi purtatori a-i opiniunei unguresci incependu dela contele Iul. Andrássy pâna la celu din urma honvedu ce ocupa unu postu de portariu, au unu trecutu compromisu, ceea-ce se pare ca uitasera cei din Pest'a, ca celu ce pórta untu pre capu sa nu iese la sóre, asiá se intielege de sine ca diuariele din Romani'a au pututu publicá unele, ce au trebuitu sa se simta in capital'a ungurésca cá o lovitura de cutitu.

Insa nu trebuie sa uitâmu, ca jurnalele din Romani'a au luatu numai defensiv'a, au respunsu numai la diuariele sî organele regimului din Pest'a, sî cu tóte acestea acelea nu s'au lasatu nici decum la o ura asiá mara sî la o nepasare asiá dura cá acést'a.

Unu lucru fórte tristu, e cându se nascu astfeliu de inimicitii intre dóue tieri cá acestea, care chiaru sî dela natura suntu avisate a traí in fratietate un'a cu alt'a.

Grea este respunsabilitatea, care cade asupr'a cercuriloru acelor'a unguresci, cari au datu impulsu la acestea sumutiâri fâra margini in contra Romaniei. Ba acést'a procedere e cu atât'a mai condemnabile, de óre-ce chiaru in tiér'a ungurésca traiescu mai multe milióne de cetatieni români, cari trebuie sa se simtía vatemati in modulu celu mai grobianu, déca se facu prin organele diuaristice ale partidei domnitóre unguresci astfeliu de pasi in contr'a tierei de preste carpati, unde locuiescu fratii loru de unu sânge.

In fine incheia „Osten“ articululu seu cu cuvintele acestea:

„Sperâmu ca sî Ungari'a i-si va luá o positiune mai démna, ca va incetá odata, de a mai atitiá flacarile discordíei, sî nu va mai impedecá os tenelele, ce se facu din diferite pârti, pentru de a restituí amiciti'a sî concordi'a intre statulu austriacu sî intre Romani'a.“

In privinti'a politicei esterne a cancelariului Beust cetimu in fói'a „Vaterland“ din Vien'a cam urmatórele:

Baronulu de Beust nu e omulu, carele sa fia in stare sa represinte ministeriulu in afacerile esterióre ale Austriei, sî cumca nu e aptu spre acést'a, ni-o dovedesce elu insusi pre fia-care dî mai chiaru. Pentru aceea ori-cine si-au pusu sperantiele pre bar. Beust, sî chiaru pre Austri'a, sa sî le nimicésca, recunoscendu, ca acésta parte a lumei este cadiuta fâra scapare in barbaria moderna sî ca Beust nu este castigu, ci mare perdere.

Dlu de Beust aru fi pututu sa devina ce-va de aru fi traitu sub alte impregiurâri, sî de nu aru fi traitu in acel'a-si tempu cu dlu Bismark. Trecutulu germanu intregu alu cancelariului de statu au ajunsu punctulu culminatiunei in 1866, sî totu ce au fostu s'au perdutu in acelu mare naufragiu. Austri'a facuse unu fiasco colosalu, asemenea sî Beust sî de aceea se potrivira pré bine unulu cu altulu. Prin perderea din 1866, la carea au gresîtu d. de Beust in calcularea sea, au perdutu batali'a cea mai decidiatórie, prin care totu ce s'au intemplatu mai inainte au capetatu unu sensu. Iéra de atunci incóce nu au lucratu d. Beust *nimic'a*, ce n'aru fi pututu devení de sinesi, séu sî prin altii. Dlu de Beust dara in privinti'a trecutului séu in sfer'a politicei esterióre pâna in presinte póte insemná pre o parte „nimic'a“ iéra pre de alta unu „fiasco“.

In sfer'a politicei religióse sî interne — se dice mai departe in „Vaterland“ — ca nu se póte zarí in politic'a dlui Beust nici o idea matura, cu tóte ca i se atribue multe laude prin mijloculu diuarieloru subeventiunate prin fondulu de unu milionu sî jumetate — insa acést'a e numai unu siarlatanismu enormu. Cam acestea le dice numit'a fóia cu privire la trecutulu dlui Beust marturisindu, ca dela mórtea lui Schwarzenberg politic'a esterióra pâna astadi nu au mai fostu in mâni nimerite.

Iéra cu privire la viitoriu 'si esprime cu parere de reu convictiunea, ca d. Beust sî in viitoriu cu greu va putea produce altu ce-va decâtu fiascuri, sî ca ceea ce au mai lasatu Bismark din Austri'a va capatá din partea dlui Beust lovitura de mórte, de sî Austri'a aru fi vietiutu sî dupa alte multe lovituri de mórte.

„Neues Fremdenblatt“ aduce sub titul'a „presentulu de craciunu a regelui din Prussi'a“, urmatórele:

Intr'o notitia dela curte, care o amu aflatu in o fóia din Berlinu, ne-au fostu batatoriu la ochi loculu urmatoriu:

„Sér'a ½ la 8 óre s'au impartitu in palatulu regiu la toti membrii a-i casei regie presentele de craciunu. Famili'a regia i-au datu Maj. Sele regelui de presentu tabloulu cunoscutu a lui Steffen: „invingatoriulu dela Königgrätz“.

Rendurile acestea suna, cá o batjocura plina de nepasare fatia cu serbatórea stralucita, ce o serbéza toti crestinii la diu'a nascerei propoveduitoriului de pace din Nazaretu; a petá serbatórea cea sânta de pace cu reminisciuti'a la devastarea sângerósa a resbelului, arata o frivolitate nespusa, sî nu se potrivesce nici decum cu datorintiele de smerenia crestinésca, a se falí tocm'a in diu'a acést'a cu o invingere, care au fostu platita cu mii de cadavre sî de ciungi. Insa pre noi putienu ne intereséza, cum se pórta regele Wilhelm sî cas'a domnitóre Hohenzollern cu crestinismulu. Elu, carele au lu-

atu corón'a de pre jertfelnicu sî carele au asecuratu dejá de vre-o diece séu dóue-dieci de ori, ca Benedek aru fi fostu inneguratu la Chlum, pentru ca Dumnedieu din ceriu au voitu cá regele Wilhelm sa puna mân'a pre regatulu Hanover'a, pre principatulu electoralu, Nassau sî pre Frankfurt'a cea bogata, elu regele din grati'a lui Ddieu, carele crede, séu dîce ca crede, ca aru avé sa implinésca o missiune deosebita — Elu va sci mai bine, ce se cuvine sî ce nu se cuvine pentru unu principe crestinu in sér'a de craciunu, decâtu unu simplu diuaristu. Pre noi austriacii ne intereséza inimiciti'a contr'a dinastiei austriace, care inimicitia se arata prin aceea, ca la curtea Hohenzoller-ului din Berlinu se trage de peru ori-ce ocasiune, numai cá sa se improspeteze in modu ostentativu sî vatematoriu pentru cei invinsi reminiscinti'a la invingerea dela Königgrätz.

Istori'a resbelului din 1866 nu insémna nici o lupta premergatórie, care nu aru fi datu vre unu nume la stratele din Berlinu. Berlinii cei buni, cari simtu dejá de ajunsu greutâtile invingerei regelui loru celui strasnicu, 'si rumpu limb'a la numirile cehice ale strateloru loru. Dîu'a nascerei, onomastic'a regelui sî ori-ce serbare se serbéza cu „Königgrätz sî Sadov'a". Inca sî calulu dela Sadov'a l'au facutu regin'a August'a de objectu alu ovatiuniloru sele regie fantastice.

Oare sa fia acést'a numai iubire de pace sî numai pura amicitia pentru Austri'a? Cu greu amu putea veni la credinti'a acést'a; din contra mai curendu ni se pare, ca din acést'a se póte conchide cu indreptatíre bunisióra, ca la curtea regelui Wilhelm domnesce inca o sensatiune fórte dusmanósa in contr'a curtiei din Vien'a, cârei'a nu i póte iertá curtea regelui Wilhelm, pentru ca au pacatuitu in modu triplu in contr'a aceleea. Revanche pour Sadov'a! Aude-se din cercurile familiei regie habsburgice, din cercurile bárbatiloru regimului numai unu cuventu de resbunare sî invidia? Nu ne umilimu noi, lucrându pamentulu constitutiunei, care lau ingrasiatu sangele copiiloru nostrii dela Koeniggrätz sî care asi'a au devenitu mai priinciosu pentru sementi'a libertâtiei? Sî cu tóte acestea foile din Berlinu striga din anu in anu, ca noi suntemu conturbatori de pace plini de pofta de *resbunare* sî intrigi. Acum se vede apriatu, unde domnesce poft'a de resbelu sî de incaierare. La curtea din Berlinu inca sî astadi se imbata ómenii de invingerea dela Koeniggraetz, sî pofta Prussiei de a anessá tieri inca au crescutu in urm'a anessiunei facute. Déca aru gandí regele Wilhelm, sa mai imbratiosieze odata pre imperatulu Franciscu Iosifu, precum au facutu in anulu trecutu la Orb, atunci i amu aduce aminte de presentulu de craciunu din anulu acest'a."

Varietâti.

*** Din o corespundintia din Pianulu super. din 14 Dec. 1868 aflâmu ca in presér'a de 29 Nov. 1868 s'a serbatu dîu'a onomastica a Escel. S. Présântitului P. Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu in unu modu fórte solemnu. Corespundinti'a premite descrierei festivitâtiei urmatórele: „Dorinti'a nóstra cea mai ferbinte, nutrita de dieci de ani in inimile nóstre a fostu, a vedea in comun'a nóstra 2 clase, cu 2 invetiatori, care dorintia cu incuviintiarea Inaltului ministeriu regiu de culte o vedemu spre cea mai mare mangaiere a publicului nostru, insetatu dupa sciintia sî lumina de seculi, realisata. Cei 2 invetiatori cari ocupara catedrele claseloru nóstre, se sacrificara atâtu corporalminte câtu sî spiritualminte de a multiamí inimile poporului. Unu documentu viu despre activitatea loru neobosita, pre lânga implinirea chiemârei loru, celei sânte sî mari, sî pre lânga alte planuri, ce le urdiescu spre folosulu scólei nóstre, sî propagarea culturei, e sî celebrarea dîlei onomastice a Escel. Sele, carea a decursu in urmatoriulu modu:"

Ací espune cele urmate, precum iluminarea scólei carea erá decorata sî cu unu transparentu, spune ca in acea scóla se rostira cuventâri instructive pentru poporu sî adeca de câtra invetiatorii ambeloru clase: Simeone Ghibu sî Nicolau Sav'a, se cântara piese acomodate dîlei sî apoi incheia:

„In fine intonandu scolari mersulu „Astadi fratiloruromâni", se imprasciara ospeti sî elevi câtra ale sele, cu cele mai dulci suveniri. M. V."

*** O serbatóre natiunale-besericésca. Calacia (c, biharii24. noemv. 1868.) Astadi avuramu o serbatóre natiunale-bisericésca: santirea santei baserici rom. orient. din locu dupa ce sa sevarsisera reparatiunile ei. Actulu l'a celebratu rvs. d. protopopu alu Beliului Iosifu Marchisu, insocitu de preotulu localu sî inca trei preoti din comunele invecinate. Poporulu acursese intr'unu numeru fórte mare. La actele de capetenia ale servitiului ddieescu sa dedera salve de pusce. Dlu protopopu a tienutu o cuventare frumósa despre missiunea religiósa--natiunale a besericei, despre necessitatea moralei sî invetiaturei in poporu, sî a finitu laudându zelulu credinciosiloru. Urmà unu prândiu la cas'a parochiale, unde intre salve de pusce sa radicara toaste pentru M. Sa Imperatulu Franciscu Iosifu; pentru Escel. Sa Archiepiscopulu sî Metropolitulu br. Siaguna; pentru Itea Sa eppulu Ivacicoviciu; pentru deputatii natiunali cari lupta in dieta a câstigá drepturile poporului nostru, pentru tóta suflarea romanésca din cóci sî din colo de Carpati, sî din cóci sî din colo de Dunare. — Unu tieranu. „Albina"

*** (†) „Cassin'a romána" cu cabinetulu de lectura s'a infiintiatu sub numirea: „Societatea romána de lectura din Timisióra" sî s'a constituitu in modu provisoriu la 8 decembre a. c. st. n. cu care ocasiune adunarea generala a desbatutu statutele sî le-a asternutu spre intarire. De presiedinte s'a alesu d. dr. Alesandru Mocicioni, vicepresiedinte este d. capitanu alu politiei Petru Cermena, comitetulu se compune de 7 membrii. Deci ceremu imbratisiare caldurósa din partea intielegintiei române cá sa prospereze acestu institutu folositoriu sî de necesitate pentru românii d'aici.

*** In comitatulu Zarandului are guvernulu unguresca de cugetu sa tramita unu comite supremu de magiaru in loculu cestui'a de acum d. Demetriu Ionescu, care cá unu omu de dreptate sî de pace, nu este la placerea tendintieloru magiare. Ungurulu pre care guvernulu lu va trimite de comite in acestu comitatu romanescu, este — precum spune „Hazánk" — contele Alesandru Haller al. Hallerstein Vomu vedé! *) „Alb."

*** Engliter'a. Dîuariulu „Observer" da cá definitivu alegerea urmatóre pentru formare noului cabinetu:

Lord Clarendon, afaceri straine. D. Bruce, interioru. D. Cardwell, resbelu. Comtele d'Argyle, ministru de Indei. D. Lowe, finantiele. D. Bright, comerciulu. D. Childers, amiraltat. Lord-Granville, coloniele, Lord Kimberly, presiedinti'a consiliului. Comtele Russel, lord maiordomu privatu. Sir William Page Vood, lord. cancelariu. D. Goschen, la administratiunea saraciloru. Comtele Grey, postele, Comtele Villers, cancelariu la ducatulu de Lancastre Comtele Speneer va fi numitu vice-rege de Irland'a. „Sept."

* O nunta serbata la Subenau, micu satu aprópe de Baden, au fostu lovita de o infricosiata intemplare. Serbarea sa sfarsise prin unu valsu, cându junele sotiu, pre carele valsulu îlu inflorbantase, au avutu nenorocit'a ideia de a bé unu paharu de apa rece. De indata au slabitu sî picatu: unu atacu de dambla fulgeratóre l'au ucisu. La vederea acestei durerósa priveliste, sotiea sea au lesinatu, cându si-au venitu in simtire ea era nebuna. „Septamân'a"

*** Unu nou telegrafu — Iéta minunea minuniloru; telegrafulu fâra fire. Acésta inventiune extraordinara sî pretiósa pare ca a nascutu de odata in capulu a doi invetiati: Canoniculu Jacques Bohone, din Saint Rems (Liguria occidentale), publica de curendu o lucrare intitulata: „Unu nou telegrafu". Canoniculu Bohone, dîcea ca a gasitu mijloculu de a pune in comunicatiune dóue telegrafe electrice, la ori-ce distantia aru fi asiediate, fâra cá sa fia trebuintia de a le legá prin fire simtibili.

In acel'a-si tempu, in Canad'a, d. Mower anuncia ca a descoperitu unu sistemu de transmissiune electrica suprimându firele electrice ca inutili. d. Mower a facutu experientia descoperirii sele. Elu a pusu in comunicatiune amendoue tiermurile lacului Ontario prin procedeulu ce anunciase, sî intr'adeveru fâra ajutorulu nici unui firu. Transmisiunea s'a facutu intre $^3/_2$ din secunda la o distantia de 170 kilometri. Ast-felu s'au schimbatu corespundentie consecutive in timptu de doue óre.

Inventatoriulu a refusatu pâna acum de a face cunoscutu secretulu seu. „Tromp. Carp."

Publicare de concursu.

Pentru inlocuirea unui postu vacantu de invetiatoriu greco-orientalu in Dógnacska se publica urmatoriulu concursu.

Competitorii la acestu postu pentru care s'a alacuitu o léfa de 126 fl. v. austr. pe anu, pentru cheltuiéla de lemne de arsu 6 fl. 30 sî pentru ininvetiatur'a de Duminec'a 16 fl. 80 sî case de siedere in natura, suntu datori, pâna in 6 septamâni din dîu'a publicârii acestui'a concursu, a predá Onorabilei Diecese greco-orientale din Caransebesiu, o petitia subscrisa de propri'a mâna, contienendu verst'a, starea, (meseria), moralitatea sî capacitatea ceruta la specialitatea invetiatoriului.

Vien'a in 5. Decembre 1868.

Directia generala a K. I. priv. austri'a societi de câi ferate.

25—3

24—3 **Insciintiare.**

Decidendu-se vinderea fenului sî otâvei adunate in bunurile metropolitane gr. cat. din Blasiu sî anume in Blasiu 131 cara de fenu, 40 cara de otava, in clâi singuratice de câte diece cara, ié a pre câmpuri in patru locuri 112 cara de fenu in diece clâi, — despre acést'a, voitorii de a cumperá se insciintiéza, ca vinderea se va intemplá prin licitatiune in 14 Ianuariu 1869 st. n. loco Blasiu pre calea licitatiunei, sî ca sî pâna atunci ori-cându se póte cercá fenulu sî conditiunile de vendiare.

Blasiu, 14 Decembre 1868.

Economatulu bunuriloru metrop. gr-cat.

Nr. 25—3 **Edictu**

Dumitru Vasile Maciuca din Brasiovu, carele de 4. ani sî 6. luni de dîle a parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea socia Paraschiv'a nascuta Nicolae Urzica totu din Brasiovu, pribegesce 'n lume fâra de a se scí loculu unde sa afla; este prin acést'a citatu, cá'n terminu de siése luni de dîle din dîu'a de astadi sa se presentedie 'naintea subscrisului, la scaunulu protopopescu respectivu, spre a respunde la invinuirile ce ise facu din partea prementionatei lui socii, câci la din contra sî in absenti'a densului se va decide — pre bas'a S. S. Canóne ale Bisericei nóstre ortodocse — procesulu divortiale incaminatu asuprâi.

Brasiovu 26 Novembre 1868.

Iosifu Baracu
Protopopulu Tractului I. alu Brasiovului.

30—1 **Edictu.**

Sofi'a Nariti'a nascuta Cior'a, din Abrudusatu, care de 12 ani de dîle, cu necredintia au parasitu pre legiuitulu ei sociu, Ioann Nariti'a, totu din Abrudu-satu, sî pribegesce in lume fâra de a se scí loculu ubicatiunei ei; prin acést'a se citéza, cá in terminu de 3 luni de dîle, din dîu'a de astadi, sa se presentedie inaintea scaunului protopopescu subscrisu, spre a respunde la actiunea barbatului seu, câci la din contra, se va aduce sentintia sî in absenti'a ei, pre bas'a SS. Canóne ale bisericei nóstre ortodexe.

Dela scaun. protopopescu gr. or. alu Zlatnei de josu.

Abrudu in 10 Decembre 1868.

Ioanne Gallu,
Adm. protop.

26—2 **ANUNCIU.**

Subscrisulu face onoratului publicu cunoscutu, cumca petrunsu de dorinti'a de a puté folosí binelui publicu sî in starea sea de pensiune in carea se afla dela 3 Septembre 1867 si a depusu censur'a de advocatu in 14, 15 sî 18 Decembre 1868 cu succesu bunu sî in urmarea acést'a si-a deschisu cancelari'a de advocatura in Dev'a din 23 Decembre a. c. incependu, in cas'a parochiei române gr. or. din strad'a postei.

Dev'a, 23 Decembre 1868.

Ioann Piposiu,
Comite supremu pensionistu sî advocatu.

---

*) S'a denumitu deja R. T. R.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.